

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η στροφή

Του ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΡΤΑΛΗ

Μέσα στη δίνη των ημερών πέρασε στα ψιλά των εφημερίδων η στροφή που πραγματοποίησε ο κ. Κ. Σημίτης στο θέμα της ευρωπαϊκής πορείας της Τουρκίας. Η θέση που εξέφρασε προ ημερών σε ομιλία του στο Πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ, ότι πρέπει να υπάρξει μια ειδική σχέση της Αγκυρας με την

Ευρωπαϊκή Ένωση, ξάφνιασε επειδή ο τέως πρωθυπουργός υπήρξε ο πρωτεργάτης της πολιτικής, η οποία υιοθετήθηκε τελικά τόσο από το ΠαΣοΚ όσο και από τη ΝΔ, για πλήρη ένταξη της γειτονικής μας χώρας στην ΕΕ. Η πολιτική

αυτή είχε χαραχθεί με βάση την ελπίδα ότι οι ελληνοτουρκικές σχέσεις θα βελτιώνονταν όσο οι Τούρκοι θα προχωρούσαν προς την Ευρώπη. Για την Ελλάδα μια Τουρκία η οποία θα είχε απομακρυνθεί από τον τριτοκοσμικό της χαρακτήρα, και από την ανάμειξη των Ενόπλων Δυνάμεων στη διακυβέρνηση της χώρας, και θα ενεργούσε με βάση τους ευρωπαϊκούς κανόνες συμπεριφοράς και όχι της αυθαίρετης στρατιωτικής ισχύος θα ήταν η καλύτερη εγγύηση για την ειρηνική πορεία στις σχέσεις των δύο χωρών. Και αυτό θα μπορούσε να εξασφαλιστεί μόνον με τις υποχρεώσεις που δημιουργεί η αυστηρή πλήρης ένταξη και όχι η χαλαρή ειδική σχέση.

Στην πολιτική αυτή στηρίχθηκε και η Σπериώνυμη Συμφωνία του Ελσίνκι, η οποία άναβε μεν το πράσινο φως για τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Τουρκίας, την υποχρέωνε όμως παράλληλα να επιλύσει τις διαφορές της με την Ελλάδα. Αν αυτό δεν καθίστατο δυνατό, οι διαφορές θα παραπέμπονταν στο Διεθνές Δικαστήριο. Η Αθήνα είχε πετύχει τότε αυτό που χωρίς αποτέλεσμα επεδίωκε επί δεκαετίες. Η κυβέρνηση της ΝΔ ανέτρεψε την πορεία αυτή, διότι δεν θέλησε να επωμιστεί το πολιτικό κόστος το οποίο συνεπαγόταν η προσφυγή στη Χάγη. Και αυτό ήταν ένα καίριο κτύπημα στη φιλοσοφία η οποία κρυβόταν πίσω από τη στήριξη της Ελλάδας του τουρκικού αιτήματος για πλήρη ένταξη. Το άλλο καίριο κτύπημα ήλθε από τον ισχυρό γαλλογερμανικό άξονα με την άνοδο στην εξουσία του κ. Σαρκοζί και της κυρίας Μέρκελ. Και οι δύο, εκφράζοντας τις αντιτουρκικές διαθέσεις της κοινής τους γνώμης, τάχθηκαν απερίφραστα υπέρ της ειδικής σχέσης.

Τίθεται έτσι το ερώτημα αν έχει νόημα πλέον η συνεχώς επαναλαμβανόμενη από την Αθήνα διαβεβαίωση ότι στηρίζει την ενταξιακή προοπτική της Τουρκίας, όταν η προοπτική αυτή δεν εξαρτάται από τις διαθέσεις της ελληνικής πλευράς και όταν οι Τούρκοι έχουν αντιληφθεί ότι οι Ευρωπαίοι δεν τους θέλουν. Ο κ. Σημίτης αναθεωρεί τις απόψεις του και θέτει το θέμα της ειδικής σχέσης, υπονοώντας προφανώς ότι η Ελλάδα θα πρέπει να διασφαλίσει τα εθνικά της συμφέροντα μέσα στις νέες συνθήκες που έχουν δημιουργηθεί. Ζητεί δηλαδή ένα νέο Ελσίνκι, εφόσον ούτως ή άλλως εγκαταλείφθηκε το προηγούμενο. Το ζήτημα όμως δεν είναι τι ζητεί ο τέως πρωθυπουργός, αλλά τι προτίθεται να πράξει η κυβέρνηση, καθώς μάλιστα, όπως έδειξε και η επίσκεψη του κ. Καραμανλή στην Αγκυρα, η τουρκική αδιαλλαξία συνεχίζεται παρά την ελληνική στήριξη στο θέμα της ένταξης.